C:\Users\Plazma\Desktop\303\Morrell_David-Krasne_nestrihane_vlasy_hrobu.PDB

PDB Name: Morrell_David-Krasne_nestrihane
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 23.7.2006
Modification Date: 23.7.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

David Morell
Krásné nestříhané vlasy hrobů

Navzdory dešti už jsi zase na hřbitově, vzdor studeným nárazům podzimního větru pronikajícím pod skloněný deštník a prosáklým zeleným listům pleskajícím o promočené nohavice a boty.
Dva hroby. Chvěješ se, skrz slzy hledíš na dva čerstvě navršené rovy. Nejsou tu náhrobky. Nebudou tu rok. Ale představuješ si, jak budou vypadat, s různým datem narození a se stejným - Bůh ti pomáhej - datem úmrtí. Šimon a Ester Weinbergovi. Tví rodiče. Tiše mumláš kaddiš, který rabín Goldstein odříkával na pohřbu. Ztrácíš sílu, obracíš se a plahočíš se k autu lesknoucímu se deštěm, deštník hodíš na sedadlo vedle sebe a zuřivě tiskneš tlačítko odmrazovače, ve snaze ovládnout chvějící se ruce, potlačit nějak vztek rozlévající se v hrudi a žal mrazící u srdce.
S očima oteklýma pláčem nějak dokážeš dojet zpátky do domu rodičů. Nemovitost u jezera Michigan, na sever od Chicaga; dům působí bez svých řádných obyvatel strašidelně a prázdně. Procházíš obrovskou halou a vcházíš do dubem obložené studovny. Podél jedné zdi jsou vyrovnané knihy, podél druhé fotografie milovaného otce, jak si potřásá rukou s místními a státními činiteli, dokonce s prezidentem. Ve chvíli, kdy si sedáš za mohutný psací stůl, abys dokončil vypořádání otcových listin, posledních z nich, dokumentů vyzvednutých ze schránky rodičů v bance, objevuje se ve dveřích studovny tvá žena se šálkem kávy v ruce. Opírá se o zeď a mračí se přesně tak, jak se mračila, když jsi uposlechl opakovaného a tak silného nutkání jet - už zase - zpátky na hřbitov.
„Proč?“ ptá se.
Zašilháš na ni od listin. „Copak ti to není jasné? Potřebuji být s nimi.“
„To nemyslím,“ říká Rebecca. Je jí devětačtyřicet, je vysoká, s úzkým obličejem a vážnýma očima. „Všechna ta práce, co děláš. Všechny ty dokumenty a schůzky. Všechny ty telefony. Nemůžeš si na chvíli odpočinout? Vypadáš hrozně.“
„A jak bych, sakra, asi měl vypadat? Otec má rozdrcený hrudník; máma má hlavu… To ožralý hovado, co to do nich napálilo, z toho vyvázlo a má jen pár stehů.“
„To nemyslím,“ opakuje Rebecca. Oběma rukama, a obě se jí třesou, zvedá šálek kávy k ústům. „Nedělej z účasti obviňování. Máš samozřejmě právo vypadat hrozně. Je dost strašné ztratit jednoho rodiče, už vůbec nemluvím o tom ztratit oba najednou, a způsob, jakým zemřeli, byl“ - vrtí hlavou - „ohavný. Ale to, co děláš, tvoje nutkání, abys… bojím se, že se budeš štvát, dokud se nezhroutíš. Nemuč se. Otec ustanovil vykonavatele závěti, naprosto perfektního právníka ze své firmy. Ať dělá svou práci. Já vím, že jsi výborný obhájce, ale právě teď je chvíle, kdy by se věcí měl chopit někdo jiný. Proboha, Jakube - a když ne pro boha, tak pro mě - odpočiň si chvíli.“
Vzdycháš, víš, že to myslí dobře a chce pro tebe to nejlepší. Ale nerozumí ti: potřebuješ se zaměstnat, potřebuješ se nechat vytrhovat drobnostmi, aby se tvé myšlení nezhroutilo v tváří v tvář plné hrůze ze ztráty rodičů.
„Už to skoro mám,“ říkáš. „Už jenom pár listin ze schránky. Slibuji, že si pak zkusím odpočinout. Teplá koupel nezní… Bože, pořád tomu nemohu uvěřit… Hrozně mi chybějí… Nalij mi skotskou. Myslím, že moje nervy potřebují otupit.“
„Dám si s tebou.“
Když Rebecca přechází přes pracovnu k barové skříňce, skláníš se k další listině: zašlé kopii svého rodného listu. Vrtíš hlavou. „Táta si nechával všechno. Sběratel starého papíru.“ Říkáš to hořkosladkým tónem a hrdlo se ti stahuje dojetím. „Proto se jeho pozůstalostí tak těžko probírá. Je moc těžké říct, co je důležité, co si schoval ze sentimentu a co je jenom…“
Koutkem oka se díváš na další listinu, málem ji odložíš stranou, pak se díváš znovu, mračíš se, v břiše cítíš ledovou kouli, mumláš. „Bože.“ Dech se ti krátí.
„Jakube?“ tvá žena se otáčí od skotské, rychle staví láhev zpátky a spěchá k tobě. „Co se stalo? Jsi bílý jako …!“
Zíráš dál na listinu, cítíš se, jako by ti někdo dal ránu do žeber a vyrazil ti dech. Rebecca se naklání vedle tebe, dotýká se tvé tváře. Polkneš a podaří se ti nabrat dech. „Já…“
„Co se děje? Jakube, řekni mi to. Co se stalo?“
„Musí to být chyba.“ Ukazuješ na listinu.
Rebecca ji rychle čte. „Nerozumím tomu. Je to napsané právnickým žargonem. Žena slibuje, že dá dvě děti k adopci, je to tak?“
„Ano.“ Sotva mluvíš. „Podívej se na datum.“
„Patnáctý srpen 1938.“
„Týden před mými narozeninami. Stejný rok.“ Chraptíš.
„A co má být? Shoda okolností. Otec dělal veškeré právní.věci, asi i adopce.“

„Ale nenechával by takový papír z práce u osobních listin v soukromé schránce. Tady, dole, podívej se, kde to bylo notářsky ověřeno.“
„Redwood Point, Kalifornie.“
„Přesně tak,“ říkáš. „Teď se podívej tady na kopii mého rodného listu. Místo narození je…“
„Redwood Point, Kalifornie.“ Rebecce selhává hlas.
„Pořád si myslíš, že je to jenom shoda okolností?“
„Musí to tak být. Jakube, je toho teď na tebe hodně, ale tohle je jedna starost, kterou můžeš pustit z hlavy. Přece víš, že nejsi adoptovaný.“
„Opravdu? Jak to vím?“
„No, je to…“
Netrpělivě mávneš rukou.
„Chci říct, to je něco, co má člověk zaručené,“ říká Rebecca.
„Proč?“
„Protože by ti to rodiče řekli.“
„Proč? Jestli nemuseli, proč by mě vystavovali nebezpečí otřesu? Nebylo pro ně lepší nechat to být?“
„Poslouchej, Jakube, necháváš se unést fantazií.“
„Možná.“ Vstáváš, nohy jsou nejisté, přecházíš k barové skříňce a doléváš skleničky, které začala chystat Rebecca.
„Možná.“ Lokneš si na prst; je to silné, pálí tě to v krku. „Ale nebudu to vědět jistě, nebo ano? Dokud nezjistím, proč si můj otec smlouvu té ženy o svolení k adopci nechal u svých soukromých listin, a jak se přihodilo, že jsem se narodil o týden později a na stejném místě, kde ta žena svůj souhlas podepsala.“
„A pak co?“ Rebecca si tře čelo. „Copak to nechápeš? Nezáleží na tom! Tví rodiče tě milovali! A ty jsi miloval je. Dejme tomu, i když bůhví, kolik háčků v tom je, dejme tomu, že se ukáže, že to tvoje podezření je správné. Co se tím změní? Nebudeš pak o nic méně smutný. Lásku trvající celý život to nezmění.“
„Mohlo by to změnit spoustu věci.“
„Podívej, dopij skleničku. Je pátek. Ještě stihneme jít do synagogy. Jestli's někdy potřeboval dát duši dohromady, tak je to teď.“
S úzkostí polykáš třetí drink. „Podívej se ještě jednou na ten souhlas. Ta žena se vzdává dvou dětí. Jestli jsem byl adoptovaný, tak to znamená, že mám někde bratra nebo sestru. Dvojče.“
„Pro tebe je to cizí člověk. Jakube, být bratr nebo sestra, to je víc než jenom biologický vztah.“
Házíš do sebe zbytek skotské a žaludek se ti svírá. „Podívej se pořádně na ten souhlas. Dolů. Na jméno té ženy.“
„Maty Reillyová.“
„Irka.“
„No a?“ říká Rebecca.
„Jít do synagogy? Zamysli se nad tím. Už jsi někdy slyšela o Irovi, který…? Je možné, že jsem se nenarodil jako Žid.“
* * *
Za normálních okolností volné rysy tvého strýce se zmatením vypnuly.
„Adoptovaný? Co tě proboha vede…?“
Sedíš vedle něj na pohovce v jeho obývacím pokoj, všechno mu vysvětluješ a ukazuješ mu listiny.
Jeho vráscité obočí se stahuje. Vrtí holou hlavou. „Náhoda.“
„To moje žena prohlašuje také.“
„Tak ji poslechni. A poslechni mě. Jakube, s tvým otcem jsme si byli tak blízcí, jak je to u bratrů vůbec možné. Neměli jsme jeden před druhým žádné tajemství. Ani jeden z nás nikdy neudělal nic důležitého, aniž se před tím toho druhého zeptal na jeho názor. Když se Šimon - ať odpočívá v pokoji - rozhodl vzít si tvou matku, tak než o tom řekl rodičům, nejdřív o tom dlouho debatoval se mnou. Věř mi, opravdu, kdyby on a Ester uvažovali o adopci, řekli by mi to.“
Oddychneš si a chceš tomu věřit, ale mučí tě pochyby. „Tak proč potom…?“ V hlavě ti buší.
„Povídej, Jakube.“
„Dobrá, dejme tomu, že je náhoda, že všechny ty listiny byly pohromadě v bezpečnostní schránce mých rodičů. Dejme tomu, že jsou to věci, které spolu nemají nic společného. Ale proč…? Pokud vím, táta žil vždycky v Chicagu. Nikdy jsem na to dřív nepomyslel, ale proč jsem se nenarodil tam namísto v Kalifornii?“
Tvůj strýc se celý napjatý soustřeďuje. Unaveně krčí rameny. „Je to dlouho. Devatenáct set“ - šilhá brýlemi na tvůj rodný list - „třicet osm. Tolik let. Těžko si něco pamatovat.“ Odmlčí se. „Tvoje matka a otec velmi chtěli děti. To si pamatuji. Ale ať se snažili sebevíc… No, tvůj otec a matka ztráceli odvahu. Pak jedno odpoledne přišel ke mně do úřadu a zářil. Řekl mi, ať si vezmu na zbytek dne volno. Měli jsme co oslavovat. Tvoje matka byla těhotná.“
Při pomyšlení na rodiče a na to, jak ti scházejí, se chvěješ zármutkem. Zadržuješ slzy, ale přesto tě to nutí říct: „To pořád nevysvětluje, proč jsem se narodil v Kalifornii.“
„Už se k tomu blížím.“ Strýc si tře scvrklou tvář. „Ano, už to bude… Devatenáct set třicet osm. To nejhorší z velké krize bylo pryč, ale časy ještě pořád nebyly dobré. Tvůj otec říkal, že když je dítě na cestě, potřebuje vydělat víc peněz. Měl pocit, že Kalifornie - Los Angeles - dává nejlepší šance. Zkoušel jsem mu to vymluvit. Za další rok, řekl jsem mu, se Chicago dostane dál. Navíc by musel absolvovat všechny potíže s registrací, aby mohl v Kalifornii vykonávat praxi. Ale trval na tom. A samozřejmě, měl jsem pravdu. Chicago se brzy dostalo nahoru. A co víc, když se to stalo, tvůj otec a matka už o Los Angeles neměli zájem, takže po šesti nebo sedmi měsících přijeli zpátky, zrovna po tom, co ses narodil.“
„To pořád ne…“
„Co?“

„Los Angeles není Redwood Point. Nikdy jsem o tom místě neslyšel. Co tam rodiče dělali?“
„Ach, tohle.“ Strýc zdvihá tenké bílé obočí. „Žádná záhada. Redwood Point bylo letovisko nahoře na pobřeží. V srpnu je v L. A. vedro k nevydržení. Když už měla tvoje matka blízko k porodu, otec se rozhodl, že by měla být někde, kde by ji vedro tolik netrápilo, blízko k moři, kde by jí bylo ve větru příjemně. Tak si udělali takovou dovolenou a ty ses tam narodil.“
„Ano,“ říkáš. „Skvěle logické. Nic záhadného. Kromě…“ Rukou ukazuješ ke kávovému stolku. „Proč si otec nechal smlouvu té ženy o souhlasu s adopcí?“
Strýc zdvihá podrážděně ruce s hnědavými jaternímí skvrnami. „Ale běž. V Redwood Point si zřejmě našel příležitost dělat nějakou úřední práci. Aby pomohl zaplatit účty tvé matky za nemocnici a doktora. Když se přestěhoval zpátky do Chicaga, mohly se mu úřední listiny smíchat s osobními. Náhodou se všechno, co mělo co dělat s Redwood Point, dostalo dohromady.“
„A otec si nikdy nevšiml té chyby, i když určitě tolikrát otevíral bezpečnostní schránku? Tomu se mi nechce věřit …“
„Jakube, Jakube. Minulý měsíc jsem šel do své schránky a našel jsem tam cenné papíry, o kterých se ani nepamatuji, že jsem je kupoval a už vůbec ne, že bych je dával do schránky. Člověku se stane, že něco přehlédne.“
„Otec byl nejpořádnější člověk, jakého jsem kdy znal.“
„Bůh ví, že ho mám rád a Bůh ví, že mi chybí.“ Tvůj strýc si hryže bledý dolní ret, pak se s úsilím nadechne, plný dojetí. „Ale nebyl dokonalý a v životě nic není tak úplně spořádané. Asi už se nikdy určitě nedozvíme, jak se tahle listina dostala k jeho soukromým papírům. Ale tolik vím. Můžeš se na to spolehnout. Jsi normální dítě Šimona a Ester. Nebyl jsi adoptovaný.“
Upřeně se díváš do země a přikyvuješ. „Děkuji ti.“
„Nemusíš mi děkovat. Jenom běž domů, odpočiň si trochu a přestaň tolik přemýšlet. Co se stalo Šimonovi a Ester, to byl šok pro nás pro všechny. Budou nám dlouho chybět.“
„Ano,“ říkáš, „dlouho.“
„A co Rebecca? Jak jí je…?“
„Jako mně. Pořád nemůže uvěřit, že jsou mrtví.“
Strýcovi kostnaté prsty ti svírají ruku. „Od pohřbu jsem nikoho z vás neviděl. Je důležité, aby rodina držela pohromadě. Proč se tady na Nový rok oba nestavíte?“
„Rád bych, strýčku. Ale je mi líto, nebudu ve městě.“
„Kam jedeš…?“
„Do Redwood Point.“
* * *
Větší letiště nejblíž tvému cíli je v Salinasu. Tam si půjčíš auto a jedeš na západ na pobřeží, pak na jih, podél Carmel a Big Sur. Jsi ponořený do úvah, a tak sotva vnímáš dramatickou krajinu: větrem ošlehané cypřiše, rozeklané útesy, bílé čepičky vln narážejících na pobřeží. Ptáš se sám sebe, proč jsi vlastně jenom nezatelefonoval úřadům v Redwood Point, nevysvětlil, že jsi právník v Chicagu a nepožádal o informaci, kterou potřebuješ k vyřízení pozůstalosti. Proč jsi cítil povinnost jet celou tu cestu do města tak malého, že ani není v rejstříku Hammondova atlasu a dalo se najít jedině v chicagské knihovně na velké mapě Kalifornie? Proč v té věci cítíš vůbec nějakou povinnost? Tvoje žena i tvůj strýc na tebe naléhali, abys to nechal na pokoji. Nejsi adoptovaný, ujišťují tě, a i kdybys byl, co by to změnilo?
Odpovědi tě znepokojují. Za prvé, možná máš bratra nebo sestru, dvojče, a teď, když jsi ztratil rodiče, cítíš úzkostnou potřebu vyplnit prázdnotu jejich ztráty tím, že najdeš neočekávaného člena rodiny. Za druhé, do jisté míry trpíš krizí středních let, ale ne v běžném smyslu slova. Z toho, že jsi žil tak dlouho a přitom možná vůbec neznal své skutečné rodiče, cítíš se nejistý ve své identitě. Ano, miloval jsi rodiče, které jsi znal, ale tvůj nynější stav mučivé, nebezpečné nejistoty tě zoufale žene, abys odhalil pravdu, ať už je jakákoliv, abys mohl zapomenout na možnost, že jsi byl adoptovaný, nebo si na tu skutečnost zvyknout. Ale ta nejistota je k zešílení, a ještě ji posiluje dvojí smutek. A za třetí, nejnaléhavější důvod, krize identity, která má pro tebe obzvláštní význam; chceš se dozvědět, zda poté, co jsi celý život - po obřízce, lekcích hebrejštiny, bar mitzvah, pátečních večerech v synagoze, skrupulózním dodržování svatých svátků - byl Žid… jestli nakonec není možné, že jsi se narodil jako křesťan. Říkáš si, že být Židem nemá co dělat s rasou a geny, že je to záležitost kultury a náboženství. Ale hluboko v srdci jsi o sobě vždycky přemýšlel hrdě jako o někom, kdo je úplně a bezvýhradně Žid a cítíš, že tvoje já je v ohrožení. Kdo vlastně jsem? Myslíš si.
Zrychluješ na cestě ke svému cíli a dumáš o iracionálním, tvrdohlavém odmítání toho, aby tě doprovázela Rebecca. Proč jsi trval na tom, že pojedeš sám?
Protože proto, uzavíráš s temnou určitostí.
Protože nechci, aby mě někdo brzdil.
* * *
Pacifická pobřežní dálnice se otáčí nad žulovým útesem. V rozsedlinách se k chudé půdě tisknou pokroucené, zakrnělé smrčky a bojují o přežití. Větrem a deštěm obitá značka najednou říká REDWOOD POINT. Stejně náhle vidíš pod sebou vpravo město samotné, jeho domy už zdálky zasmušilé, nahnuté stěny rozházené podél ustupujícího pobřeží, v jehož středu vybíhá do oceánu napůl zničené molo. Jediná krása v dohledu je odlesk odpoledního slunce na bílých čepičkách vln.
Odhodlání tě přešlo. Redwood Point. Letovisko? Nebo to alespoň říkal tvůj strýc. Možná v roce 1938, pomyslíš si. Ale teď už ne. Stáčíš volant směrem z dálnice, šlapeš na brzdu a motáš se po rozbité úzké cestě podél malých, ještě zkroucenějších cypřišů k ušmudlanému městu, ve kterém jsi podle rodného listu přišel na svět a cítíš v sobě prázdnotu. Míjíš zabedněný hotel na spadnutí. Na římse nad městem si všimneš zuhelnatělých, zhroucených zbytků čehosi, co vypadá jako další hotel; odvaha tě opustila a docházíš k závěru, že tvá žena a strýc měli pravdu. Ta dlouhá; únavná

cesta nebyla k ničemu. Tolik let. Duch města, které snad kdysi mohlo být slavné. Tady odpovědi nikdy nenajdeš.
Prašná cesta klesá a vede podél polorozpadlých budov ke kostře mola. Zastavuješ vedle nějaké chatrče, vystupuješ a vdechuješ slaný oceánský vánek. Zapadlý v křesle stojícím na několika bezpečných prknech mola sedí stařec. Uposlechneš náhlého popudu, přiblížíš se, tvé kroky křupají na mušlích a štěrku.
„Promiňte, prosím," řekneš.
Stařec je otočen zády a zírá na oceán.
V nose tě štípe hnilobný zápach mrtvých ryb podél břehu.
„Promiňte, prosím," opakuješ.
Muž se pomaličku otáčí. Svraštělý obličej naklání ke straně, buď zvědavostí, nebo odporem.
Ptáš se na to, co tě napadlo, když jsi sjížděl k pobřeží. „Proč se tohle město jmenuje Redwood Point? Tak daleko na jihu přece žádné sekvoje nejsou."
„Díváte se na ně."
„Nevím přesně, co…"
Stařec ukazuje ke zřícenině mola. „Prkna jsou ze sekvoje. Když bylo nový" - srká si z plechovky piva - „bejvalo pěkný. Jak si hrdě trčelo do zálivu." Nostalgicky si povzdechne. „Redwood Point."
„Je tady nemocnice?"
„Je vám zle?"
„Jenom se ptám."
Stařec se podíval úkosem. „Nejbližší nemocnice je přes 60 kilometrů nahoru po pobřeží."
„A co takhle doktor?"
„Býval tady. Povězte mi, jak to přijde, že se tolik vyptáváte?"
„Už jsem vám řekl, jen tak, ze zvědavosti. Máte tu soud?"
„Vypadá to tady jako okresní město? Bejvali jsme něco. Teď jsme…"
Stařec hází plechovku směrem ke koši. Netrefí se. „Doprčic."
„A co takhle… Máte tady policii?"
„Jasně. Náčelník Kitrick." Stařec zakašle. „Je dobrej. Ne že bychom ho potřebovali. Tady se nic neděje. Proto nemá žádnýho zástupce."
„A kde bych ho našel?"
„Najdete ho snadno. Touhle dobou v Redwood baru."
„Můžete mi říct, kde…?"
„Za váma." Stařec si otevírá další pivo. „Zahněte doleva. Je to jediný místo, který vypadá slušně."
* * *
Redwood bar na rozbité betonové cestě nad pobřežím má čerstvé sekvojové stěny, díky nimž vyhlížejí přilehlé budovy ještě ušmudlaněji. Procházíš dveřmi, na nichž je namalovaná kotva, a máš pocit, že jsi vešel do obchodu s námořními potřebami nebo nastoupil na rybářskou loď. V koutě stojí pruty. Síť lemovaná bójkami visí na jedné stěně. Různé námořnické přístroje, sextant, kompas, další, který nedokážeš pojmenovat, všechny vypadají navzdory nablýskanému kovu starobyle a všechny leží na polici vedle vyleštěného ohmataného kormidelního kola visícího vedle baru. Robustní čtverhranné stolky mají všechny kapitánská křesílka.
Tvoji pozornost upoutají hlasy ve vzdáleném rohu vpravo. Pět mužů tam sedí a hraje karty. Oblak cigaretového kouře zamlžuje lampu nad jejich stolem. Jeden z mužů - něco přes padesát, s širokým hrudníkem, krátkými pískovými vlasy a nazrzlou pletí - má na sobě policejní uniformu. Pečlivě si prohlíží svůj list.
Jeho společník volá na barmana, „Rayi, ještě jedno, jo? A co ty, Hanku?"
„Je teprve za deset pět. Ještě jsem ve službě," říká policista a pokládá karty. „Full house."
„Zatracená práce. Dostal mě."
„No to je sakra víc než straight."
Muži odhazují karty na stůl.
Policista shrnuje čtvrťáky. „Teď jsem na řadě já. Stud poker se sedmi kartama." Míchá karty a šilhá tvým směrem.
Barman staví na stál pivo a přichází k tobě. „Co to bude?"
„No, třeba soda," říkáš. „Co bych… Vlastně jsem chtěl mluvit s panem Kitrickem."
Policista jméno zaslechl a šilhá dokonce ještě usilovněji. „Něco naléhavého?"
„Ne. Naléhavé to není." Krčíš napjatě rameny. „Stalo se to před mnoha lety. Řekl bych, že to může ještě chvilku počkat."
Policista se mračí. „Tak my dohrajeme tohle kolo, kdyby vám to nevadilo."
„Jen klidně hrajte."
Platíš u baru a srkáš sodovku. Otáčíš se ke zdi na druhé straně místnosti a všímáš si fotografií, desítek fotografií, zažloutlých, pomačkaných a zašlých obrázků. Ale dokonce i na tu dálku poznáváš, co fotografie představují, a neodolatelně přitahován a s potlačovaným zamrazením kráčíš k nim.
Redwood Point. Snímky zachycují letovisko v jeho nejlepších letech, před padesáti šedesáti lety. Auta veteránských kategorií lesknoucí se novotou na něčem, co kdysi bývala hladce dlážděná, rušná ulice před domem. Pláž je přecpaná lidmi na prázdninách v plavkách starého střihu. Působivé dlouhé molo je zaplněné rybáři. Zátoka je posetá loďmi. Na chodnících si vykračují chodci, nahlížejí do obchodů nebo ukazují k oceánu. Jiní jedí párky a cukrovou vatu. Všichni jsou dobře oblečení, domy vypadají čistě a okna se lesknou. Černý pátek, pomyslíš si. Ale ne každého vyhodili z práce a tady hledali ti bohatší únik z letního vedra a hluku města. Skvělý hotel z obrázku - hosté drží orosené sklenice nebo se ovívají na prostorné terase - je to nepochybně ta zřícenina na spadnutí, kterou jsi viděl při příjezdu. Další budova,

rozlehlá, s věžičkami a štíty ve viktoriánském stylu, sedí na hřebenu nad městem, asi je to ta ohořelá ruina, které jsi si všiml před tím.
Duchové. Vrtíš hlavou. Většina lidí na snímcích. dávno zemřela a budovy zemřely také, jen nespadly. Jaké plýtvání, myslíš si. Co se to tady stalo? Jak mohl být čas k tomuto místu tak krutý?
„Určitě to tu bývalo pěkné," říká chraptivý hlas za tebou.
Otáčíš se směrem k náčelníku Kitrickovi a vidíš, že má v ruce sklenici piva.
„Je pět pryč. Mám po službě," říká. „Děkuju vám, že jste mě nechal dohrát. Co pro vás mohu udělat? Říkal jste, něco před lety?"
„Ano. Asi v době, kdy vznikly tyhle fotky."
Policistovy oči změnily směr pohledu. „Prosím?"
„Mohli bychom si někde promluvit? Je to osobní záležitost."
Náčelník Kitrick ukazuje ke dveřím. „Mám úřadovnu zrovna naproti."
Páchne to tu zatuchlinou. V rohu u stropu se houpe pavučina. Procházíš kolem lavičky v čekárně, procházíš skřípajícími dvířky a stojíš uprostřed velké úřední místnosti proti třem psacím stolům, ze kterých jsou dva zaprášené a prázdné. Telefon, ale žádná vysílačka. Skříň na spisy. Na jedné stěně kalendář. Pořádná kancelář - jasně tady kdysi pracovalo několik policistů. Cítíš prázdnotu, absenci ruchu dřívějších let. Skoro slyšíš ozvěnu rozhovorů několik desítek let starých.
Náčelník Kitrick ukazuje směrem k dřevěné židli. „Před lety?"
Sedáš si. „Devatenáct set třicet osm."
„Tak to je opravdu pěkných pár let."
„Narodil jsem se tady." Váháš. „Oba mí rodiče zemřeli před třemi týdny…"
„Mně zemřel otec loni. Cítím s vámi."
Přikyvuješ, vydechuješ a snažíš se dát si dohromady myšlenky. „Když jsem procházel otcovými papíry, našel jsem… Existuje možnost, že mě adoptovali."
Podobně jako v baru se náčelníkovy oči zadívaly jinam.
„A možná také ne," pokračuješ. „Ale pokud jsem opravdu byl adoptován, pak se domnívám, že se moje matka jmenovala Mary Reillyová. Přijel jsem, protože… Prostě jsem si myslel, že by tu mohly být záznamy, do kterých bych se podíval."
„Jaké záznamy?"
„Na rodném listě, který poslali otci, jsou datum a místo mého narození a jména mých rodičů, Šimona a Ester Weinbergových."
„Žid."
Naježíš se. „Záleží na tom?"
„To bylo jenom na okraj. Odpovídám na to, co jste říkal."
Chvíli to zvažuješ a pak pokračuješ. „Ale rodný list, který rodiče dostali, je jen zkrácenou verzí toho, který je uložen na okresním soudu."
„Což je v tomto případě pětašedesát kilometrů na sever. Cape Verde."
„Nevěděl jsem o tom, než jsem přijel. Ale myslel jsem si, že tu bude nemocnice. Ta by měla o mém narození podrobné záznamy."
„Není tu nemocnice. Nikdy tu nebyla," říká náčelník.
„To už jsem slyšel. Ale místo tak oblíbené, jako byl ve třicátých letech Redwood Point, snad potřebovalo nějaké zdravotnické zařízení."
„Bylo tu sanatorium," říká náčelník. „Jednou jsem o něm slyšel mluvit otce. Ale ve čtyřicátých letech ho zavřeli."
„Nevíte, co se stalo se záznamy?"
Náčelník Kitrick krčí rameny. „Zabalili je. Někam je poslali. Strčili do archívu. Ale tady ne. Znám v tomhle městě každý mušinec a žádné zdravotní záznamy z dřívějška tu nejsou. Nechápu, jak by takové záznamy mohly pomoci."
„Moje karta by uvedla, kdo byla moje matka. Podívejte se, já jsem právník a …"
Náčelník se zamračí.
„… běžná praxe u adopcí je pozměnit rodný list u soudu tak, že jsou na něm uvedeni adoptivní rodiče jako rodná matka a otec. Ale původní rodný list uvádějící pravé rodiče se neničí. Zapečetí se a ukládá se na odděleném místě záznamů."
„V tom případě se mi zdá, že byste měl jet na soud a po tom spisu se podívat," říká náčelník Kitrick.
„Potíž je v tom, že ať mám jako právník jakýkoliv vliv, může mě to stát měsíce doprošování, aby mi spis odpečetili - a možná se mi to nepodaří nikdy. Ale se záznamy z nemocnic je to snazší. Všechno, co potřebuji, je lékař s pochopením, který by…" Tou myšlenkou se ti srdce rozběhlo rychleji. „Neznáte náhodou jména lékařů, kteří tu mívali praxi? Možná ti by věděli, kdo…"
„Ne, tady doktor nebyl už pěkně dlouho. Když je nám zle, musíme vyrazit nahoru po pobřeží. Nechci, aby to vyznělo jako odrazování, pane…?"
„Weinberg."
„Jo, Weinbergu. Devatenáct set třicet osm. Mluvíme o staré historii. Mám obavy, že mařite čas. Kdo se na tak staré věci pamatuje? Pokud je vůbec naživu. A ví bůh, kde jsou záznamy z toho sanatoria."
„Pak to asi budu muset zkusit těžší cestou." Zdvihá se. „Přes okresní soud. Děkuji vám za pomoc."
„Nemyslím, že bych vám nějak pomohl. Ale pane Weinbergu…?"
„Ano?" Zastavuješ u dveří.
„Někdy je lepší nechat minulost na pokoji."

„Jak bych si přál ji nechat," odpovídáš mu a vycházíš z místnosti.
* * *
Z Cape Verde se vyklubalo příjemné, atraktivní město asi s dvaceti tisíci obyvatel a architekturou převážně španělskou: střechami s červenými taškami a čistými zářivými stěnami z vepřovic. Po pohromě v Redwood Point se cítíš méně deprimován, ale jenom do té doby, než v motelovém pokoji sousedícím s tvým slyšíš dětský pláč. Po napůl bezesné noci, během níž telefonuješ Rebecce, abys ji ujistil, že jsi stále v pořádku, ale ignoruješ její prosby, abys jel domů, se vyptáš recepčního na cestu a jedeš k soudu, který vyhlíží jako hacienda; dorazíš tam krátce po deváté hodině.
Úřad okresní matriky je ve druhém patře, vzadu, a zrzavý mladík za přepážkou se po tvé prosbě dvakrát nerozmýšlí.
„Záznamy o narození? Devatenáct set třicet osm? Jistě." Koneckonců, tyto záznamy jsou pro veřejnost přístupné. Nemusíš nic vysvětlovat.
O deset minut později přichází úředník zpět s velkou zaprášenou knihou. Není tu žádný stůl, takže musíš stát na konci přepážky. Mladík se vrací ke své práci a ty listuješ stránkami knihy k srpnu a studuješ je.
Záznamy jsou seřazeny podle obcí v okrese. Když se dostáváš k části Redwood Point, čteš pečlivě. Co hledáš, to není jenom záznam o tvém narození, ale zmínka o Mary Reillyové. Toho srpna se narodilo dvacet dětí. Na chvilku tě to zarazí jako neobvyklé - tolik dětí v tak malém městečku. Ale pak si vzpomeneš, že v srpnu bývalo letovisko v nejlepším, dost možná že i další páry čekající rodinu tam vyrazily, aby unikly letnímu vedru a umožnily matce pohodlný porod přesně tak, jak to udělali tví rodiče, aspoň podle toho, co říkal tvůj strýc.
Všímáš si jmen různých matek a otců. Miriam a David Meyerovi. Ruth a Henry Begelmanovi. Gail a Jeffrey Markowitzovi. S úžasem narážíš na záznam o svém vlastním narození - rodiče, Ester a Šimon Weinbergovi. Ale to nic nedokazuje, připomínáš si. Pohledem kloužeš k dolní části formuláře. Zdravotnické zařízení: sanatorium Redwood Point. Potvrdil: Dr. Jonathan Adams. Asistovala: sestra June Engleová. Adams byl zřejmě doktor, který se staral o matku, uzavíráš:
Rychlý pohled na ostatní vysvědčení z Redwood Point ukazuje, že Adams a Engleová podepsali všechny listiny.
Ale nikde nenacházíš zmínku o Mary Reillyové. Hledáš dál až do září pro případ, že by Mary Reillyová dítě přenosila. Žádná zmínka. Stejně, myslíš si, třeba podepsala souhlas k adopci na začátku těhotenství, a tak se probíráš záznamy zbývajících měsíců roku 1938. Nic.
Žádáš úředníka o rodné listy z roku 1939. Znovu ti vyhoví. Ale když dojdeš až k záznamům z dubna a dokonce zacházíš tak daleko, že probíráš i květnové a stále nenacházíš zmínku o Mary Reillyové, mračíš se. I kdyby snad zázrakem věděla už v prvním měsíci, že je těhotná a i kdyby těhotenství trvalo deset měsíců místo devíti, pořád by v záznamech měla být. Co se stalo? Rozmyslela si to a odjela z města, aby se někde skryla a tam porodila dvě děti, které slíbila nechat k adopci? To se mohlo stát, pomyslíš si, a schopný právník jí snad mohl říci, že její formulář, ať vypadá sebeúředněji a sebesložitěji, ji před zákonem k ničemu nezavazoval. Nebo snad …?
„Záznamy o úmrtí, prosím," žádáš úředníka, „za léta devatenáct set třicet osm a třicet devět."
Tentokrát vypadá mládenec trochu otráveně, když se odplahočí, aby našel další záznamy. Ale když se vrátí a ty s napětím procházíš knihami, nenacházíš žádnou stopu po tom, že by snad Mary Reillyová zemřela při porodu.
„Díky," říkáš úředníkovi, když odkládáš stranou své poznámky. „Velice jste mi pomohl."
Mladík, vděčný, že nemusí nosit další knihy, se kření.
„Jenom ještě jedna věc."
Mladíkovi klesla ramena.
„Tento rodný list Jacoba Weinberga." Ukazuješ na otevřenou knihu.
„Co je s ním?"
„Uvádí Ester a Šimona Weinbergovy jako jeho rodiče. Ale Jacob byl možná adoptován. Jestli to tak je, bude tady ještě jeden rodný list, který uvádí jméno pravé matky. Rád bych se podíval na …"
„Originální rodné listy v případě adopci nejsou veřejnosti přístupné."
„Ale já jsem právník a …"
„Nejsou přístupné ani pro právníky, a jestli jste opravdu právník, tak byste to měl vědět."
„No, ano, to vím, ale …"
„Zajděte si za soudcem. Doneste si soudní příkaz. Rád vám vyhovím. Jinak, pane, zákon je přísný. Ty záznamy jsou zapečetěné. Přišel bych o místo."
„Ovšem." Hlas ti selhává. „Chápu."
* * *
Oddělení soudu pro občanské právo je v Cape Verde ve stejné budově. Ve třetím patře, čekáš tam na chodbě, dokud se úřednice pro adopce nevrátí ze schůzky. Jak jsi se dozvěděl, jmenuje se Becky Hughesová. Podává ti ruku a doprovází tě do své kanceláře. Je jí něco přes třicet, blondýna, dobře oblečená, ale trochu přes váhu. Její inteligence a oddanost práci jsou evidentní.
„Úředník dole udělal přesně to, co měl," říká Becky.
Ale ty rozhodně nevypadáš přesvědčeně.
„Zákon o zapečetění originálních rodných listů v případě adopcí je dobrý zákon, pane doktore."
„Když o něco jde, existuje jiné pravidlo: kdo nic neriskuje, nic nevyhraje."
„Když o něco jde?" Becky ťuká prstem o desku psacího stolu. „V případě adopcí není nic důležitějšího než zachování anonymity biologické matky." Pohledem sjíždí ke kávové konvici na polici. „Dáte si?"
Vrtíš hlavou. „Mám nervy beztak na krajíčku."
„Nedostatek kofeinu."
„Dobrá, prosím, jistě, proč ne?"

Nalévá dva šálky, staví tvůj na stůl a sedá si proti tobě. „Když se matka vzdá dítěte, často mívá silné výčitky… Třeba není vdaná a pochází z přísně náboženského prostředí, takže se cítí zahanbená, nebo je jí sedmnáct a uvědomuje si, že nemá dost prostředků, aby se řádně o dítě starala, nebo má třeba už příliš mnoho dětí nebo… Ať už má jakýkoliv důvod, když si žena zvolí možnost dítě místo potratu porodit a dát ho k adopci… obvykle to doprovází tak silné emoční reakce, že její duševní zdraví vyžaduje naprosté odtržení od minulosti. Snaží se sama uvěřit, že dítě je na jiné planetě. Bojuje, aby pokračovala ve svém životě. A je kruté, aby ji právník nebo syn nebo dcera pronásledovali řadu let potom a připomínali jí…“
„To chápu,“ říkáš. „Ale v tomto případě je matka pravděpodobně mrtvá.“
Beckyiny prsty přestávají ťukat do stolu. „Pokračujte, pane doktore.“
„Nemám žádného klienta. Nebo, jinak řečeno, mám, ale klient …“ Ukazuješ prstem na sebe.
„Vy?“
„Myslím, že já…“ Vysvětluješ historii o opilém řidiči, o smrti muže a ženy, na které jsi s láskou pomýšlel jako na vlastní rodiče.
„A vy chcete vědět, zda to byli vaši rodiče?“ ptá se Becky.
„Ano, a zda nemám dvojče - bratra nebo sestru, o kterém bych nikdy nevěděl - a…“ Skoro jsi dodal, zda jsem se narodil jako Žid.
„Odpusťte, pane doktore, ale jste blázen.“
„To říká moje žena a můj strýc, nemluvě o policajtovi v Redwood Point.“
„Redwood Point?“
„Malé městečko pětašedesát kilometrů na jih.“
„Šedesát nebo šedesát tisíc. Jaký je to rozdíl…? Měli vás Ester a Šimon rádi?“
„Zbožňovali mě.“ Oči tě pálí zármutkem.
„Pak to jsou vaši rodiče. Pane doktore, já jsem byla adoptovaná. A muž a žena, kteří mě adoptovali, mne týrali. A proto jsem v tomhle úřadě - abych si byla jistá, že jiné adoptované děti nepůjdou do domovů, kde budou trpět, jako jsem trpěla já. Zároveň nechci vidět, jak někdo týrá matku. Když je žena dost moudrá, aby věděla, že nemůže řádně vychovat dítě, když se ho vzdá pro adopci… podle mého názoru si zaslouží metál… a zaslouží si ochranu.“
„Chápu,“ říkáš. „Ale já se nechci sejít se svou matkou. Pravděpodobně je mrtvá. Všechno, co chci, je… potřebuju vědět, zda… Skutečnost. Byl jsem adoptovaný?“
Becky si tě prohlíží, přikyvuje, zdvihá telefon a vyťukává tři číslice. „Záznamy? Charley? Jak to jde, hochu? Výborně. Poslouchej, před chvílí byl dole právník a chtěl zapečetěné záznamy o adopci. Jo, udělal jsi to úplně správně. Ale teď bych chtěla tohle. Není porušením předpisů, když se podíváš, jestli tam takový zapečetěný svazek je.“ Becky mu dává datum, místo a jména, která jsi jí dal před chvílí ty. „Počkám u telefonu.“ Minuty jako hodiny. Vypjala se. „Ano, Charley, co máš?“ Becky pokládá telefon. „Pane doktore, žádný zapečetěný svazek neexistuje. Uvolněte se. Nejste adoptovaný. Vraťte se ke své ženě.“
„Pokud ovšem…“ říkáš.
„Pokud co?“
„Pokud ovšem nebyla adopce domluvena nikoliv přes agenturu, ale namísto toho prostřednictvím soukromé dohody mezi rodnou matkou a párem, který chtěl adoptovat. Šedý trh.“
„Ano, ale i tak musí místní úřady adopci schválit. Musí existovat právní záznam o převodu. Ve vašem případě žádný neexistuje.“ Becky vypadá nespokojeně. „Dovolte, abych vám to vysvětlila. V dnešní době je dětí pro adopci velice málo. Díky kontrole porodnosti a uzákonění přerušení těhotenství. Ale dokonce i dnes jsou žádané bílé děti. Černí? Hispánci? Asiaté? Nato zapomeňte. Jen velmi málo rodičů v těchto skupinách adopci přijímá a ještě méně bílých chce děti z takových skupin. Před padesáti lety byla situace horší. Tehdy bylo tolik bílých žen, které se dostaly do jiného stavu nechtěně a chtěly se vzdát svých dětí… Pane doktore, snad vás to urazilo, ale musím to říci.“
„Já se snadno neurážím.“
„Vaše příjmení je Weinberg,“ říká Becky. „Židovské. Ve třicátých letech, stejně jako dnes, většina rodičů, kteří chtěli adoptovat dítě, byli protestanti a chtěli dítě od matky stejného vyznání. Kdybyste vy byl dán k adopci, dokonce i na šedém trhu, skoro žádný pár, který hledal dítě k adopci, by nechtěl židovské dítě. Vyhlídky by byly natolik slabé, že by konečnou volbou vaší matky byl…“
„Černý trh?“ Svaly na tvářích se ti napínají.
„Prodej dětí. Je to porušení protiotrokářského zákona, platit peníze za lidskou bytost. Ale stává se to a právníci a doktoři, kteří zařizují, aby se to stalo, vydělávají majetek na zoufalých párech, které nemohou získat dítě jinou cestou.“
„A co jestli moje matka byla Irka?“
Becky zamrká. „Vy myslíte…?“
„Židovské páry.“ Nahrbíš se při představě příjmení rodičů, která jsi četl v záznamech. „Meyer. Begelman. Markowitz. Weinberg. Židé.“
„Tak zoufale hledající dítě, že by poté, co hledali všude židovskou matku, která by se vzdala dítěte, adoptovali…?“
„Křesťana. A zařídili to tak, aby to žádný z příbuzných nevěděl.“
* * *
Všechno jenom spekulace, snažíš se zoufale připomínat sám sobě. Neexistuje žádné spojení mezi tebou a Mary Reillyovou, kromě toho, že jsi se narodil ve městě, ve kterém podepsala smlouvu a ta smlouva má datum týden před tvým narozením. Přinejmenším hodně slabý důkaz. Tvoje právní vzdělání tě varuje, že bys nikdy nepřipustil, aby se něco takového použilo u soudu. Dokonce ani uniformní výskyt židovských jmen na rodných listech z Redwood Point toho srpna před tolika lety může mít přirozené, neškodné a logické vysvětlení: letovisko možná uspokojovalo

židovskou klientelu, třeba nabízelo židovskou kuchyni. Snad tam byla synagoga.
Ale logika se nedokáže vyrovnat se sílícím nepříjemným pocitem. Nedokážeš si vysvětlit mrazení kolem žaludku, ale cítíš, že něco je úplně špatně. Jsi zpátky v motelovém pokoji, přecházíš sem a tam a zápasíš o rozhodnutí, co dělat dál. Jet zpátky do Redwood Point a ptát se náčelníka Kitricka na další otázky? Jaké otázky? Reagoval by stejně, jako to udělala Becky Hughesová. Domněnky, pane Weinbergu. Bezvýznamné.
Pak tě to udeřilo. Jméno, které jsi našel v záznamech. Dr. Jonathan Adams. Lékař, který podepsal nejenom tvůj rodný list, ale všechny rodné listy v Redwood Point. Tvoje vzrušení rázem opadá. Je to tak dlouho. Ten lékař bude už asi mrtvý. Najednou se tvůj tep zrychluje. Mrtvy? To není jisté. Šimon a Ester byli naživu ještě před třemi týdny. Žalem se ti stahuje hrdlo, soustřeďuješ se. Dr. Adams mohl být stejně mladý jako Šimon a Ester. Je možné, že…
Ale jak ho najít? Sanatorium v Redwood Point přestalo fungovat ve čtyřicátých letech. Dr. Adams mohl jít kamkoliv. Natahuješ se po telefonu. Před rokem si tě najali, abys vedl spor o zanedbání péče proti oftalmologovi závislému na drogách, který svou nedbalostí způsobil slepotu nemocného. Strávil jsi mnoho hodin rozhovory s Americkou lékařskou asociací. Otevíráš malý telefonní seznam, který máš vždycky v kufříku a voláš na národní úřad asociace v Chicagu. Dr. Jonathan Adams? Hluboký mužský hlas na druhé straně linky zní tak, jako by byl celý žhavý pomoci. I přes praskot statické elektřiny na dálkové lince slyšíš prsty klepající na klávesnici počítače.
„Doktor Jonathan Adams? Je mi líto. Žádný takový… Moment, je tady Jonathan Adams mladší. Porodník. V San Franciscu. Číslo do jeho ordinace je…“
Ve spěchu si číslo poznamenáváš a stejnou rychlostí vyťukáváš číslo na telefonu. Stejně jako právníci často chtějí, aby se jejich synové a dcery staly právníky, podobně povzbuzují lékaři své děti, aby se staly lékaři a občas dají synovi své křestní jméno. Ten doktor možná nebyl synem muže, jenž podepsal tvůj rodný list, ale musíš to zjistit. Porodník? Další společný jmenovatel. Jako otec, jako…?
Telefon zdvihla sekretářka.
„Doktora Adamse, prosím,“ říkáš.
„Pan doktor je právě u nemocné. Může vám zavolat zpátky?“
„Rozhodně ano, nadiktuji vám svoje číslo. Ale myslím, že si se mnou bude chtít promluvit hned. Řekněte mu, že jde o jeho otce. Povězte mu, že jde o sanatorium v Redwood Point.“
Sekretářka se zdá být zmatená. „Ale já ho nesmím vyrušovat, když je s…“
„Udělejte to,“ říkáš. „Zaručuji vám, že pan doktor pochopí naléhavost celé věci.“
„Dobrá… Když jste si…“
„Tak jistý? Ano. Naprosto.“
„Moment, prosím.“
O třicet vteřin později říká napjatý mužský hlas: „Tady je doktor Adams. Co to má všechno znamenat?“
„Říkal jsem to vaší sekretářce. Předpokládám, že ta to řekla vám. Jedná se o vašeho otce. O rok devatenáct set třicet osm. Týká se to sanatoria v Redwood Point.“
„Nemám nic společného s… Ach, bože na nebi.“
Slyšíš silné cvaknutí a pak už jen praskot. Pokládáš sluchátko. A kýveš hlavou.
* * *
Během napjatého odpoledne přešetřuješ své jediné další vodítko, snažíš se odhalit, co se stalo s June Engleovou, sestrou, jejíž jméno se objevuje na rodných listech z Redwood Point. Jestliže není mrtvá, už je dnes určitě v důchodu. Mnoho bývalých sester přesto zachovává vztahy k původnímu povolání, nadále zůstávají členkami profesních organizací a předplácejí si časopisy pro sestry. Ale ať voláš na kolik chceš společností, nemůžeš po June Engleové najít jedinou stopu.
Do té doby přišel večer. Mezi hovory jsi si objednal večeři do pokoje, ale vařený losos zůstává netknutý, rozmrzelost v ústech ti sebrala veškerou chuť k jídlu. Na informacích v San Francisku získáváš domácí telefonní číslo doktora Adamse.
Telefon zdvihá žena, unavený hlas. „Ještě je v… Ne, počkejte moment. Myslím, že ho slyším u dveří.“
Prsty na sluchátku se ti svírají.
Teď už známý napjatý mužský hlas, trochu udýchaný, říká: „Prosím, tady je doktor Adams.“
„To jsem zase já. Dneska jsem vám volal do ordinace. O sanatoriu v Redwood Point? O roce devatenáct set třicet osm?“
„Ty syčáku…!“
„Tentokrát nepokládejte, doktore. Všechno, co na vás chci, jsou odpovědi na mé otázky, pak vás nechám na pokoji.“
„Na obtěžování jsou zákony.“
„Věřte mi, o těch zákonech vím všechno. Mám praxi v Chicagu. Doktore, proč se tak bráníte? Proč by vás otázky o tom sanatoriu měly znervózňovat?“
„Nemusím s vámi mluvit.“
„Ale když nebudete, bude to vypadat, že máte co skrývat.“
Slyšíš, jak doktor polyká. „Proč…? Nemám s tím sanatoriem nic společného. Otec zemřel před deseti lety. Nemůžete nechat minulost na pokoji?“
„Ne, svoji minulost nemohu,“ naléháš. „Váš otec podepsal můj rodný list v Redwood Point v roce devatenáct set třicet osm. Existují věci, které potřebuji vědět.“
Doktor váhá. „Dobrá. Jako například?“
„Černý trh s adoptovanými dětmi.“ Slyšíš doktora, jak se nadechuje, pak pokračuješ. „Myslím, že váš otec vypsal na mém rodném listu chybné informace. Myslím, že nikdy nezapsal jméno mé pravé matky a místo toho zapsal jména páru,

který mě adoptoval. Proto neexistuje zapečetěný rodný list s jménem mé skutečné matky. Adopce nebyla nikdy zákonně schválená, takže nebylo nutné pozměňovat chybný rodný list ve svazku u soudu.“
„Ježíšikriste,“ říká doktor.
„Mám pravdu?“
„Jak to já mám ksakru vědět? Když otec na začátku čtyřicátých let sanatorium zavřela odjel z Redwood Point, byl jsem kluk. Pokud jste byl ilegálně adoptován, nemá to se mnou naprosto co dělat.“
„Přesně tak. A váš otec je mrtev, takže nemůže být žalován. A navíc se to stalo tak dávno, kdo by se zajímal? Kromě mě. Ale, doktore, vy jste z mých otázek nervózní. Z toho je jasné, že něco víte. Vy sám určitě nemůžete být žalován za něco, co prováděl váš otec. Tak co vám ublíží, když mi řeknete, co víte?“
Doktorův hlas zní suše. „Památka mého otce.“
„Ach,“ říkáš. „Ano, jeho pověst. Podívejte se, nemám zájem o šíření nějakého skandálu a o to, abych někoho zničil, ať živého nebo mrtvého. Chci jenom vědět pravdu. O sobě. Kdo byla moje matka? Mám někde bratra nebo sestru? Adoptovali mne?“
„Takových peněz.“
„Cože?“ Svíráš sluchátko pevněji.
„Když otec zavřel sanatorium a odjel z Redwood Point, měl dost peněz. Byl jsem teprve kluk, ale i já jsem věděl, že si nemohl vydělat malý majetek jenom tím, že přiváděl na svět děti v přímořském letovisku. A vždycky bylo těch dětí tolik. Pamatuji se, že chodil každé ráno do školky. A pak jednou úplně vyhořela. A hned potom zavřel sanatorium a koupil si dům v San Franciscu a už nikdy nepracoval.“
„Školku? Myslíte jako školku na stromky?“
„Ne. Budova na hřbetu nad městem. Velká, se všemi těmi komíny a štíty.“
„Viktoriánská?“
„Ano. A tam žily ty těhotné ženy.“
Zachvěl jsi se. Hrudník máš jakoby sevřený v ledu.
„Otec tomu vždycky říkal školka. Pamatuju se, že se vždycky usmíval, když to říkal. Proč do něj šťourat?“ říká doktor.
„Všechno, co dělal, bylo rození dětí! A dělal to dobře! A jestli mu někdo platil spoustu peněz za to, že dával na rodné listy falešné informace, o čemž ani nevím, jestli to dělal…“
„Ale máte podezření.“
„Ano. Zatracený podezření,“ připouští doktor Adams. „Ale nemůžu to dokázat a nikdy jsem se neptal. Měl byste obvinit Guntherovi! Oni provozovali školku! A vůbec, když děti získaly milující rodiče a když páry adopcí konečně získaly děti, které tak zoufale chtěly, co je na tom zlého? Komu se ublížilo? Nechte minulost na pokoji!“
Chvilku máš potíže, abys promluvil. „Děkuji vám, doktore. Vážím si vaší upřímnosti. Už mám jedinou otázku.“
„Tak dělejte. Chci to skončit.“
„Guntherovi. Lidé, kteří měli tu školku.“
„Manželé. Nepamatuji si jejich křestní jména.“
„Máte potuchy, co se stalo s nimi?“
„Když školka vyhořela? Ví bůh,“ říká doktor Adams.
„A co June Engleová, sestra, která pomáhala vašemu otci?“
„Říkal jste, že máte jenom jedinou otázku.“ Doktor se ostře nadechuje.
„Nevadí, odpovím vám na ni, když mi slíbíte, že mě necháte na pokoji. June Engleová se narodila a vyrostla v Redwood Point. Když jsme se stěhovali, řekla, že zůstane. Dost možná je pořád tam.“
„Může být. Jestli je ještě naživu.“ S novým mrazením pokládáš telefon.
Stejně jako minulou noc pláče v protějším pokoji dítě. Přecházíš sem a tam a telefonuješ Rebecce. Říkáš, že se máš dobře, jak se dalo čekat. Ještě nevíš, kdy přijedeš domů. Zkoušíš spát. Předtuchy tě vytrhují ze spánku.
Ráno je zatažené, stejně šedé jako tvé myšlenky. Opouštíš motel a podle popisu recepčního jedeš do veřejné knihovny v Cape Verde. Po rušné hodině jedeš zpátky do Redwood Point pod nebem zatahujícím se těžkými mraky.
Z dálnice na útesu vypadá město dokonce ještě bezútěšněji. Jedeš dolů po rozbité silnici, přijíždíš k zchátralému zabedněnému hotelu a parkuješ půjčené auto. Plevelem, který se ti chytá za kalhoty, kráčíš za hotelovou, kdysi krásnou, terasu, za ní nalezneš opršelé kamenné schody stoupající vzhůru a šplháš na holý hřbet nad městem.
Holý s jedinou výjimkou: tou jsou ohořelé trámy a plameny ožehnuté zhroucené zdi viktoriánské budovy s věžičkami a štíty, kterou dr. Adams mladší nazval školkou. Přitom slově máš pocit, jako by ti do srdce vjela ledová jehla. Mraky visí níž a tmavnou: Studený vítr tě nutí, aby ses schoulil. Školka. A v roce 1941… dozvěděl ses ze starých novin na mikrofilmu v knihovně v Cape Verde… zemřelo tu třináct žen, uhořelo, spáleno na popel - jejich mrtvoly groteskně zčernalé a zuhelnatělé - v mohutných plamenech, jejichž příčinu úřady nikdy nedokázaly zjistit.
Třináct žen. Pouze žen. Chce se ti řvát vzteky. A byly těhotné? A byly tam také…? Je ti zle při představě jejich výkřiků hrůzy, jejich nářků o pomoc, jejich úpění v nepopsatelné agónii, cítíš se v atmosféře zbořeného domu tak strašně, že se potácíš zpátky, jako kdyby tě někdo udeřil. Na nejistých nohou, které jen stěží ovládáš, se dokážeš dovléct přes rozviklané kamenné schůdky. Prodíráš se mezi visícími výhonky pod římsou, potácíš se kolem odporně nakloněného hotelu směrem k autu, tam se opřeš o jeho střechu a snažíš se nezvracet, vzdor sílícímu, sychravému větru se potíš.
Školka, pomyslíš si.
Panebože.
* * *
Redwood bar se od tvé minulé návštěvy nijak nezměnil. Náčelník Kitrick a jeho přátelé zase hrají karty u stolku vpravo vzadu. Oblak cigaretového dýmu opět zamlžuje světlo nad jejich hlavami. Číšník stojí za barem vlevo, starobylé

námořní přístroje se lesknou na polici za ním. Ale tebe to nutí k pokrčeným zašlým fotografiím na zdi vpravo. Tentokrát je nestuduješ nevinně. Vidíš zažloutlou budovu zašpičatělé školky se štíty. Pohled zaostřuješ na malé detaily, jímž jsi nevěnoval pozornost, když jsi fotografie viděl poprvé. Několik žen, zmenšených, protože fotograf vyfotografoval dlouhý snímek velké viktoriánské budovy, sedí na trávníku obklopeném květinovými zahradami, zády k cihlové zdi… tvá mysl se brání… zdi školky.
Každá ta žena - mladá! tak mladá! - drží na klíně dítě. Ženy se sladce usmívají. Hrají to? Nutili je, aby se usmívaly? Byla jedna z těchhle žen tvoje matka? Jsi jedno z těch dětí? Mary Reillyová, jaké zoufalství tě donutilo, aby ses takhle usmívala?
Za tebou říká hrubý hlas náčelníka Kitricka: „Dnes k nám jenom málo turistů zavítá podruhé."
„Ano, nemůžu se Redwood Point nabažit." Otáčíš se a všímáš si, že náčelník Kitrick - není ještě pět hodin - drží sklenici piva. „Dalo by se říct, že mě pronásleduje."
Náčelník Kitrick si srká piva. „Řekl bych, že jste u soudu nenašel, co jste chtěl."
„Vlastně jsem se dozvěděl víc, než jsem čekal." Hlas se ti chvěje. „Chcete mluvit tady nebo u vás v kanceláři?"
„Záleží na tom, o čem chcete mluvit."
„O Guntherových."
* * *
Rozvrzanými dveřmi procházíš do kanceláře.
Náčelník Kitrick si sedá za stůl. Obličej vypadá zarudleji než před dvěma dny. „Guntherovi? Bože bože. To jméno jsem léta neslyšel. Co je s nimi?"
„To je ta otázka, že? Co je s nimi? Povězte mi to."
Náčelník Kitrick krčí rameny. „Není toho moc, co by se dalo říct. Nepamatuju si je. Byl jsem prcek, když… Všechno, co vím, je z toho, co jsem slyšel, když jsem vyrůstal, a toho je málo. Manželé, měli tady penzión."
„Školku."
Náčelník Kitrick se mračí. „Nevěřím, že bych mu někdy slyšel říkat školka. Co má tohle znamenat?"
„Guntherovi tam brali mladé ženy. Těhotné ženy. A když se děti narodily, Guntherovi zařídili prodej dětí zoufalým židovským párům, které nemohly mít vlastní děti. Černý trh s adopcemi."
Náčelník Kitrick se zvolna vypjal. „Černý trh…? Jak vás mohl napadnout tak střelený…?"
Opíráš se rukama o stůl a nakláníš se dopředu. „Chápejte, tehdy kanceláře starající se o adopce nechtěly dávat děti Židům místo křesťanům. Tak tu službu poskytovali Guntherovi. Oni a doktor, který se staral o porody, vydělali jmění. Ale nemyslím, že by to byla celá historie. Mám strašný pocit, že je tu něco víc, něco horšího, i když si nejsem jistý, oč jde. Všechno, co vím úplně jistě, je, že třináct žen - všechny byly zřejmě těhotné - zemřelo při požáru, který školku zničil v roce devatenáct set čtyřicet jedna."
„Ach, jistě, požár," říká náčelník Kitrick. „O tom jsem slyšel. Vlastně si matně pamatuji, že jsem viděl plameny nahoře na útesu, ale to jsem byl malý. Celé město bylo ozářené jako za dne. Hrozná věc, že všechny ty ženy takhle zemřely."
„Ano." Polykáš. „Hrozné. A potom Guntherovi odjeli a ten doktor také. Proč?"
Náčelník Kitrick krčí rameny. „Vaše domněnka je stejně dobrá jako… Třeba to Guntherovi nechtěli stavět znovu. Možná si mysleli, že je čas na změnu."
„Ne, myslím, že odjeli, protože k požáru došlo v listopadu a úřady se začaly ptát, proč všechny ty ženy, a jenom ženy, bydlely v penziónu, když už byla turistická sezóna pryč. Myslím, že Guntherovi a ten doktor se začali bát tolik, že odjeli z města, aby úřadům znesnadnili klást otázky, aby je odradili od vyšetřování, které mohlo vést k žalobám."
„Myslete si, co chcete. Neexistuje způsob, jakým by se to dalo dokázat. Ale já vám můžu říct tolik. Jak jsem vyrůstal, občas jsem slýchal lidi o Guntherových mluvit a všechno, co lidé z města říkali, bylo vždycky o tom, jak hodní Guntherovi byli, jak byli štědří. Samozřejmě, Redwood Point bylo kdysi populární letovisko, ale to bylo jenom v sezóně. Zbytek roku, ve třicátých letech, za velké krize, by tohle město hladovělo, nebýt penziónu. Tam bylo vždycky rušno, po celý rok, a Guntherovi tady vždycky utratili spoustu peněz. Takových hostů. Snědli spoustu jídla a Guntherovi ho kupovali tady a vždycky najímali místní pomoc. Kuchaře. Pomocnice. Ženy ve městě, které se staraly o praní a žehlení. Údržbáři, kteří se starali o dům a zajišťovali, že se všechno opravovalo a vypadalo dobře. Tohle město dlužilo Guntherovým mnoho a potom, co odešli, no, od té doby šly věci do háje. Redwood Point se mohlo uživit jedině na turistech. Obchodníci už si nemohli dovolit udržovat obchody tak pěkné jako dřív. Město začalo vypadat zašle. Přijíždělo méně turistů. Méně a… No, a vidíte, kde jsme skončili. Ale tohle město bylo kdysi na Guntherových závislé a nenajdete nikoho, kdo by o nich nemluvil v dobrém."
„Přesně tak. To je to, co mě znepokojuje."
„Nerozumím."
„Všechny ty těhotné ženy, které do penziónu přijížděly," říkáš. „Celý rok. Celá třicátá léta až do začátku čtyřicátých. Dokonce i kdyby si Guntherovi nenajímali místní, město by si přece nemohlo nevšimnout, že s tím penziónem něco není v pořádku. Lidé tady věděli, co se děje. Páry přijíždějící bez děti, ale odjíždějící s miminkem. Celé město - dokonce i šéf policie - muselo vědět, že Guntherovi prodávají děti."
„Tak, a už toho bylo dost." Náčelník Kitrick se postaví, oči mu planou vzteky. „Šéfem policie v té době byl můj otec a já vám nedovolím, abyste o něm takhle mluvil."
Znechuceně zvedáš ruce. „Celé to nemohlo fungovat, kdyby šéf policie nezamhouřil oči. Guntherovi ho pravděpodobně podplatili. Ale pak oheň všechno zničil. Protože přilákal lidi zvenčí. Vyšetřovatele. Koronera. Snad státní policii. A když se začali vyptávat na školku, Guntherovi a ten doktor upláchli z města."
„Řekl jsem vám, že nebudu poslouchat, jak urážíte mého otce! Úplatky? Můj otec přece nikdy …"
„Jistěže," říkáš. „Pilíř společnosti. Jako všichni ostatní."

„Vypadněte!“
„Dobře. Jakmile mi povíte ještě jednu věc. June Engleová. Je ještě naživu? Je ještě pořád ve městě?“
„Nikdy jsem o ní neslyšel,“ zavrčí náčelník Kitrick.
„Dobře.“
* * *
Náčelník Kitrick zírá z otevřených dveří kanceláře. Nasedáš do auta, jedeš po rozbité ulici, otáčíš, jedeš zpátky, řadíš a projíždíš kolem něj. Náčelník zírá ještě sveřepěji. Ve zpětném zrcátku vidíš jeho zmenšující se rozzuřený profil. Ubíráš rychlost a zahýbáš doleva, jako bys chtěl jet po cestě vinoucí se nahoru a ven z města. Ale přitom pozorně sleduješ náčelníka, vidíš, jak přechází s výrazem neklidného vítězství po chodníku. Vidíš ho, jak otevírá dveře do baru a ve chvíli, kdy jsi za rohem a z dohledu, zastavuješ.
Mračna jsou tmavší, mohutnější a jsou níž. Vítr sílí a naříká. Pár kapek se rozprsklo na předním skle. Vystupuješ z auta, zapínáš si sako a pošilháváš v kousavém větru směrem ke zhroucené kostře mola. Stařec, kterého jsi potkal před dvěma dny, už nesedí zapadlý ve svém rozhrkaném křesle, ale těsně před tím, než zahneš za roh, upoutá tvoji pozornost - skrz zaprášené okno v chatrči blízko mola - pohyb po tvé pravé ruce. Přiblížíš se k chatrči, ke dveřím, které jsou obrácené k bouřícímu moři, ale nemáš ani čas zaklepat, když se křivé dveře se zaskřípěním otevírají. Stařec v potrhaném, zmačkaném svetru, hlavu skloněnou ke straně, mračí se a ručně balená cigareta mu visí na rtu.
Saháš po peněžence. „Onehdy jsem s vámi mluvil, pamatujete se?“
„Jo.“
Z peněženky vytahuješ stodolarovou bankovku. Starcovy krví podlité oči se rozšiřují. Za ním, na stole v chatrči, si všímáš půl tuctu prázdných láhví od piva. „Chcete si snadno a rychle vydělat peníze?“
„Příde na to.“
„Jane Engleová.“
„A.“
„Někdy jste o ní slyšel?“
„Jo.“
„Ještě žije?“
„Jo.“
„Tady ve městě?“
„Jo.“
„Kde ji najdu?“
„Touhle dobou?“
Z toho, co ti stařec říká, se ti chvěje ruka, kterou mu podáváš peníze. Třeseš se, ale není to větrem, vracíš se k autu. Dáváš si pozor, abys na místo, na které tě stařec poslal jel oklikou, aby tě náčelník při pohledu z baru neviděl jet kolem.
„V synagoze,“ řekl ti stařec. „Nebo to bývala… Neříkají tomu tak? Synagoga?“
Z pár kapek se stává mrholení. Chladivé vlhko proniká autem i přes zapnuté topení. Na vzdáleném konci města, nad pláží, přijíždíš k chmurné přízemní budově s plochou střechou. Sekvojové stěny jsou pobořené a zkroucené. Okna jsou zakrytá loupající se překližkou. Kolem je plevele do pasu. S tlukoucím srdcem vystupuješ z auta, nevšímáš si větru, který žene kapky proti tobě, a mračíš se na úzkou pěšinu vedoucí plevelem k přednímu vchodu. Překližková deska, dveře visí na jediném pantu, a když vstoupíš, skoro vypadnou.
Jsi v malém vestibulu. Dovnitř vítr naval písek. V jednom rohu si nějaké zvíře udělalo pelech. Ze stropu visí pavučiny. Pronikavý zápach plísně útočí na tvoje chřípí. Hebrejské nápisy na zdi jsou tak zašlé, že je nemůžeš přečíst. Ale čeho si hlavně všímáš, je pěšina vedoucí pískem a prachem na podlaze směrem ke vchodu do chrámu.
Cítíš, že máš holou hlavu. Instinktivně se rozhlížíš kolem a pátráš po čepci. Ale po tolika letech tady žádné nejsou. Vytahuješ z kapsy kapesník, dáváš ho na hlavu, otevíráš dveře a zastavuješ ohromen pohledem, který se ti otevřel. Chrám - nebo to, co bývalo chrámem - je holý a bez nábytku. Zadní stěna má alkovnu, ve které kdysi závěs ukrýval toru. Před výklenkem klečí stařena na kostnatých kolenou, s vyschlými boky, s kapesníkem uvázaným na hlavě. Mumlá a pohybuje rukama, jako by něco držela před sebou.
Nakonec se dokážeš pohnout. Po centimetrech postupuješ kupředu a zastavuješ vedle ní, vidíš, co svírá: růženec. Po tvářích jí stékají slzy.
Ačkoliv jsi blízko, stále musíš napínat sluch, abys rozpoznal, co si mumlá.
„… chraň nás všeho zlého. Amen.“
„Jane Engleová?“
Neodpovídá, jenom prsty přebírá růženec a modlí se. „Zdrávas, Maria… posvěcené je ovoce tvého lůna…“
„Jane, jmenuji se Jacob Weinberg.“
„Oroduj za nás hříšníky teď a v hodině naší smrti…“
„Jane, chtěl bych s vámi mluvit o doktoru Adamsovi. O sanatoriu.“
Stařeniny prsty se stahují na růženci. Pomalu se otáčí a mrká na tebe očima rámovanýma slzami. „O sanatoriu?“
„Ano. A o Guntherových. O školce.“
„Bůh mi pomáhej. Bůh jim pomáhej.“ Zapotácí se, obličej má bledý.
„Pojďte, June, omdlíte, když budete ještě chvilku klečet. Pomohu vám vstát.“ Dotýkáš se její nápadně hubené paže a jemně ji zvedáš na nohy. Potácí se. Přitahuješ její hubené tělo k sobě. „Školka. Kvůli ní jste tady, Jane? Kajete se?“
„Třicet kousků stříbra.“
„Ano.“ Tvůj hlas se divně odráží. „Myslím, že rozumím. Doktor Adams a Guntherovi vydělali spoustu peněz. I vy jste vydělala spoustu peněz, June? Platili vás dobře?“

„Třicet kousků stříbra.“
„Řekněte mi o té školce, June. Slibuji vám, budete se cítit líp.“
„Břečtan, růže, vřes, kosatec.“
Nahrbíš se, myslíš si, že zešílela. Přesně tak, jako jsi ty při první zmínce spojil výraz „školka“ se zahradní „školkou“, tak i June Engleová udělala stejné spojení. Ale ona to zná lépe. Ona ví, že školka neměla nic společného s rostlinami, ale s dětmi neprovdaných těhotných žen. Nebo přinejmenším by to měla vědět, pokud následky věku a toho, co vypadalo jako výčitky, nepostihlo její rozum a paměť. Zdálo se; že tvoří volná spojení.
„Fialka, lilie, sedmikráska, kapradina,“ blábolí.
Hrudník se ti sevře, když si uvědomíš, že ta slova dávají perfektní smysl v souvislosti… Mohla to být… „Jsou to jména, June? Říkáte mi, že ty ženy ve školce si říkaly podle rostlin a květin?“
„Orval Gunther je vybíral. Anonymní.“ June vzlyká. „Nikdo nevěděl, kdo opravdu jsou. Mohly ukryt svou hanbu, chránit svou tvář.“
„Ale jak se o školce dozvěděly?“
„Inzeráty.“ Vrásčitýma rukama si June mne oči. „V novinách ve velkých městech. V osobních sděleních.“
„Inzeráty? Ale to hrozně riskoval. Policie mohla…“
„Ne. Orval ne. Ten nikdy neriskoval. Byl chytrý. Tak chytrý. Všechno, co sliboval, byl dům odpočinku pro těhotné ženy. ‚Cítíte se sama?' stálo v inzerátech. ‚Potřebujete starostlivý školený personál, který vám pomůže porodit v nejpřísnějším soukromí? Na nic se neptáme. Zaručujeme vám, že vám ulevíme ve vaší nejistotě. Dovolte nám, abychom vám ulehčili vaše břímě.' Svatý bože, ty ženy přicházely po stovkách.“
June se ti v náručí chvěje. Její slzy ti prosakují sakem a chladí jako větrem hnaný déšť prodírající se střechou.
„Dostávaly ty ženy nějaké peníze za děti, které dávaly cizím lidem?“
„Dostávaly? Ne, platily!“ June se vypíná, její tenké ruce mají ohromující sílu, když se odtahuje z tvého náručí. „Orval, ten darebák…! Účtoval jim za nocleh a stravu! Pět set dolarů!“
Kolena jí podklesávají.
Chytáš ji do rukou. „Pět set…? A páry, které si děti braly? Kolik brali Guntherovi od nich?“
„Někdy i deset tisíc dolarů.“
Paže, jimiž tě drží, se třesou. Deset tisíc dolarů? V době velké krize? Stovky těhotných žen? Doktor Adams mladší nepřeháněl. Guntherovi si vydělali jmění.
„A Orvalova žena byla horší než on. Eva! To byla zrůda! Všechno, co jí zajímalo, byly… Nezáleželo na těhotných! Nezáleželo na dětech. Záleželo na penězích.“
„Ale když jste si myslela, že to byly zrůdy…? June, proč jste jim pomáhala?“
Svírá růženec. „Třicet kousků stříbra. Marie Panno; matko… Břečťan, Růže, Vřes, Kosatec. Fialka, Lilie, Sedmikráska, Kapradina.“
Nutíš ji, aby na tebe pohlédla. „Říkal jsem vám, že se jmenuji Jacob Weinberg. Ale možná, že to tak není… Myslím, že se moje matka jmenovala Mary Reillyová. Myslím, že jsem se narodil tady. V třicátém osmém. Znala jste někdy ženu, která…?“
June vzlyká. „Maty Reillyová? Jestli byla u Guntherů, nepoužila by svoje pravé jméno. Tolik žen! Mohla to být Orchidej nebo Maceška. Neexistuje možnost, jak říct, kdo…“
„Čekala dvojčata. Slíbila, že se vzdá obou dětí. Pamatujete se na ženu, která…?“
„Dvojčata? Několik žen mělo dvojčata. Guntherovi, ať je vezme ďas, byli u vytržení. Říkali dva za cenu za jednoho.“
„Ale mí rodiče“ - slova ti zamrzají v ústech - „si vzali jenom mě. Bylo to běžné, že si bezdětní rodiče dvojčata rozdělili?“
„Peníze!“ June se nahrbí. „Všechno záleželo na tom, kolik peněz si páry mohly dovolit. Někdy se dvojčata rozdělovala. Nedá se zjistit, kam které dítě šlo.“
„Ale copak neexistovaly záznamy?“
„Guntherovi byli bystří: Nikdy nevedli záznamy. Pro případ, že by policie… A pak ten oheň… I kdyby nějaké záznamy existovaly, tajné záznamy, oheň by je byl…“
V žaludku se ti dělá těžko. Navzdory naléhavé potřebě po odpovědích si uvědomuješ, že jsi se dostal do slepé uličky. Pak June mumlá něco, co sotva slyšíš, ale ta trocha, kterou zaslechneš, tebou otřese. „Cože? Neslyšel jsem… June, prosím, řekněte to ještě jednou.“
„Třicet kousků stříbra. Proto, já… Ach, jak jsem platila. Sedm mrtvě narozených dětí.“
„Vašich?“
„Myslela jsem, že s penězi, které mi Guntherovi platili, budeme moci vychovat s manželem naše děti v přepychu, dopřát jim všechny výhody, poslat je na medicínu nebo… Bože, pomoz mi, to, co jsem dělala pro Guntherovy zaklelo moje lůno. Bylo to horší, než kdybych nemohla mít děti. Zaklelo mě to, abych rodila mrtvá děťátka. Moje pokání! Přinutilo mě to, abych trpěla! Právě jako…!“
„Jako ty matky, které se vzdaly dětí a pak toho třeba litovaly?“
„Ne! Jako…!“
Z toho, co pak slyšíš, se ti chce zvracet. Černé adopce, řekl jsi náčelníku Kitrickovi. Ale nemyslím, že to je celá historie. Mám hrozný pocit, že tam je něco dalšího, něco horšího, i když si nejsem jistý, co to je.
Teď už víš jistě, co to je, to něco horšího a z toho odhalení brečíš vzteky. „Ukažte mi to, June,“ dokážeš ze sebe vypravit. „Vezměte mne tam. Slibuji, že to bude vaše spasení.“ Snažíš se vzpomenout, co víš o katolické víře. „Musíte se vyznat ze svých hříchů a pak spočinete v pokoji.“
„Já nikdy nebudu mít pokoj.“
„Nemáte pravdu, June. Budete. Držela jste to tajemství v sobě příliš dlouho. Žralo vás to uvnitř. Musíte ze sebe ten jed

dostat. Po všech těch letech vaše modlitby tady v synagoze stačí. Trpěla jste dost. Nyní potřebujete rozhřešení.“
„Myslíte, že když tam půjdu…?“ June krčí rameny.
„A pomodlíte se ještě jednou, naposledy. Ano. Prosím. Ukažte mi to místo. Vaše mučení dojde konce.“
„Je to tak dlouho! Nebyla jsem tam od…“
„Čtyřicátého prvního? To právě myslím, June. Je čas. Konečně nastal čas.“
Kousavým větrem a mrazivým deštěm doprovázíš June z ducha synagogy do teplého úkrytu auta. Jsi tak rozzlobený, že si neděláš starosti s tím; abys jel oklikou. Nezajímá tě, jestli… ve skutečnosti skoro chceš… aby tě náčelník Kitrick viděl jet kolem baru. Zahýbáš doleva na hrbolatou silnici ven z města, nárazy jsou zmírněné bouřkou prosáklou zemí. Když se dostaneš na pobřežní dálnici, znovu June ujišťuješ a ptáš se jí na další směr.
„Je to tak dlouho. Já ne… Ano. Zahněte doprava,“ říká. O půl míle dál se začíná třást a dodává: „Tady doleva. Nahoru po té rozbahněné cestě. Myslíte, že můžete…?“
„Dostat auto tím bahnem nahoru? Když budu muset, vylezu a budu tlačit. A když ani to nepomůže, půjdeme pěšky. Bůh mi pomůže, ponesu vás. Zapadnu po kolena a doplazím se.“
Ale přední náhon auta bahno překoná. Najednou se kola chytí, vyrazíš přes kopec, smykem zastavíš a zíráš deštěm na nečekanou louku. Dokonce i na začátku října je tráva bujná. Překvapivě, hrozivě. Protože znáš její tajemství, najednou si vzpomeneš - ze svého nevinného mládí - na řádky básně, kterou jsi se učil na koleji. „Zpěv o mně“ od Walta Whitmana.
Řeklo mi dítě, co je tráva? a přineslo mi jí plné hrsti;
Jak jsem měl odpovědět tomu dítěti, když sám to nevím?
Myslím, že je to vlajka mé povahy.
Probíjíš si cestu z auta. Prodíráš se kolem kapoty, přehlížíš bláto, nevšímáš si bodavého větru a deště a pomáháš June vypotácet se ze sedadla. Olověné, temné mraky se valí nad loukou.
„Co je tady?“ ptáš se. „Řekněte mi to! Bylo to tady…?“
„Ano! Copak je neslyšíte plakat? Copak je neslyšíte trpět?“
Anebo, myslím, je to kapesník Páně.
Anebo, myslím, tráva sama je dítě, děťátko zrozené vegetací.
„June! Ve jménu Božím“ - déšť ti naráží do obličeje - „řekněte mi to!“
klíčím právě tak v širých jako v úzkých pásmech,
rostu mezi černým jako mezi bílým lidem.
„Řekněte mi to, June!“
„Copak to necítíte? Copak necítíte tu hrůzu?“
„Ano, June.“ Klesáš na kolena. Hladíš trávu. „Cítím.“
A nyní mi připadá jako krásné nestříhané vlasy hrobů.
„Kolik, June?“ Nakláníš se kupředu, obličejem se trávy skoro dotýkáš.
„Dvě stě. Možná víc. Za celá ta léta. Tolik dětí.“ June za tebou pláče. „Nakonec už jsem nemohla počítat.“
„Ale proč?“ Zdvíháš obličej proti zuřivému dešti. „Proč musely zemřít?“
„Některé byly nemocné. Některé deformované. Když se Guntherovi rozhodli, že je nemohou prodat…“
„Zavraždili je? Udusili? Uškrtili?“
„Nechali je zemřít hladem. Ten pláč.“ June se krčí. „Ty ubohé, hladové, trpící děti. Některý to trvalo i tři dny než umřely. V nočních můrách jsem je slýchala plakat, stále je slyším plakat.“ June se belhá k tobě. „Nejdřív brali Guntherovi těla na loď a házeli je do moře. Ale jedno tělo to vyplavilo na pobřeží a nebýt šéfa policie, kterého podplatili…“ June se zlomil hlas. „Tak se Guntherovi rozhodli, že potřebují bezpečnější způsob, jak se těl zbavit. Vozili je sem a tady je pohřbívali v papírových pytlích nebo pytlích od rajčat nebo krabicích od másla.“
„Krabicích od másla?“
„Některé děti se narodily předčasně.“ June padá vedle tebe a pláče. „Byly tak malé. Tak příšerně malé.“
„Dvě stě?“ Zuřivý vichr ti slova sráží zpět do krku. Se zamračením si uvědomuješ, že jestli tvoje matka byla Mary Reillyová, Irka, pak bylo možné, že by ses byl narodil s rudými vlasy. Guntherovi mohli dojít k závěru, že vypadáš příliš křehce. Mohli tě pohřbít tady s…
Tvým bratrem nebo tvou sestrou? Tvým dvojčetem? Je tvůj sourozenec pod trávou, kterou svíráš? Křičíš. „Dvě stě!“
Přes vytí bouřky slyšíš auto s ječícím motorem, smekajícími se pneumatikami, bojujícími v blátě o záběr. Vidíš policejní auto, jak se plazí na deštěm bičovaný svah a smykem zastavuje.
Náčelník Kitrick rozráží dveře, potácí se zuřivým deštěm. „Zatracená práce, říkal jsem vám, abyste nechal minulost na pokoji!“
Zvedáš se, napřahuješ pěst a udeříš ho do obličeje tak tvrdě, že padá na zablácenou zem. „Tys to věděl! Ty zmetku, tys to všechno celou dobu věděl!“
Náčelník si otírá krev s oteklých rtů. V zuřivosti se potácí, aby vytáhl pistoli.
„To je v pořádku. Jen dál, zabij mě!“ Rozpřahuješ paže mokré deštěm. „Ale June bude svědek, a tak ji budeš muset také zabít! Ale co na tom, že? Dvě vraždy nic neznamenají, že? Když se to srovná s pár stovkami dětí!“
„Neměl jsem nic společného se …“
„Zabíjením těch děti? Ne, ale tvůj otec měl!“
„Nedělal to!“
„Dovolil, aby se to stalo! Vzal si od Guntherových peníze a otočil se zády! Takže to je stejné, jako by to dělal! Zaslouží obvinit stejně jako Guntherovi! Celé tohle prokleté město to dělalo!“ Otáčíš se ke srázu, bouře do tebe udeřila v plné síle. V oslepujícím vichru město nevidíš, ale přesto na něj křičíš. „Zmetci! Vy parchanti! Věděli jste to! Dovolili jste, aby se to stalo! Neudělali jste nic, abyste to zastavili! Za smrt všech těch dětí máte stejnou zodpovědnost jako Guntherovi!

Proto se vaše město rozpadlo! Bůh vás proklel! Vy bastardi! Vy zkurvy…!“
Najednou si uvědomuješ příšernou ironii svých slov. Zmetci? Všechny ty zavražděné děti byli zmetci. Otáčíš se k trávě, krásným nestříhaným vlasům hrobů a přestáváš se ovládat. Padáš, objímáš deštěm prosáklou půdu, promáčené bujné listy trávy. „Ubohé děti! Ubohé krásné děti!“
„Nemůžete nic dokázat, Weinbergu,“ určí náčelník Kitrick. „Všechno, co máte, jsou domněnky. Po padesáti letech z těch dětí nic nezbylo. Už dávno shnily a změnily se na …“
„Trávu,“ vzlykáš a slzy ti stékají po obličeji. „Krásnou trávu.“
„Ten doktor, který děti rodil, je mrtvý. Guntherovi - otec je sledoval - také zemřeli. V agónii, jestli to uspokojí vaši touhu po spravedlivosti. Orval měl rakovinu žaludku. Eva se upila.“
„A teď se smaží v pekle,“ mumlá June.
„Vychovávali mě… já jsem Žid,“ vzlykáš a najednou chápeš důležitost svého prohlášení. Nezáleží na tom, jak jsi byl zrozen, ty jsi Žid, úplně, docela. „Nevěřím na peklo. Ale chtěl bych… Ach, bože, jak bych si přál…“
„Jediný důkaz, který máte,“ říká náčelník Kitrick, „ je tahle stará žena, katolička, která se každé odpoledne chodí modlit do zřícené synagogy. Je cvok. Jste právník. Víte, že její svědectví by u soudu nevzali. Je to hotové, Weinbergu. Skončilo to před padesáti lety.“
„Ne! Nikdy to neskončilo! Tráva roste dál!“ Padáš na břicho, cítíš studenou vlhkou zemi a objímáš hustou trávu. Zkoušíš obejmout svého bratra nebo sestru a chvěješ se pochopením, že všechny ty děti jsou tví bratři a sestry. „Bůh jim pomáhej! Bože, smiluj se!“
Co myslíš, že se stalo z těch dětí?
Žijí někde a vede se jim dobře,
neboť ten nejmenší výhonek dokazuje, že skutečně není smrti,
a byla-li někdy, vedla kvapný život a nečekala na konci,
aby jej zaskočila.
Všechno postupuje v dál i šíř, nic nezaniká,
a zemřít je něco jiného, než si kdo myslil, a blaženějšího.
„Blaženější?“ Objímáš trávu, třeš si o ni tvář, otíráš si slzy. „Blaženější? Whitmane, ty hlupáku…! Ta hrůza!“ Máš pocit, že deštěm prosáklou zemí proniká dětský pláč a zdviháš tvář proti zuřivé bouři. Polykáš déšť, cítíš sůl svých vlastních slzí a recituješ židovské modlitby. Naříkáš nad Mary Reillyovou, Šimonem a Ester Weinbergovými, svým bratrem nebo sestrou, všemi těmi dětmi.
A nad sebou samým.
„Chraň nás od zlého,“ mumlá June Engleová. „Pros za nás hříšné. Teď, i v hodině naší smrti.“